

MINISTERSTWO ROZWOJU
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

INDIE

1. Podstawowe informacje o Indiach

Powierzchnia:	3,29 mln km ²	
Ludność:	1,34 mld	
Podział administracyjny:	29 stanów i 7 terytoriów	
Stolica:	New Delhi	
Ustrój polityczny:	parlamentarna republika federalna	
Waluta:	rupia indyjska (INR)	
Głowa państwa (prezydent):	Ram Nath Kovind	od 20.07.2017
Premier	Narendra Modi	od 26.05.2014
Skład etniczny:	Hindusi – 39%, Telugowie – 8%, Bengalczycy – 8%, Marathowie – 7%, Tamilowie – 7%, Gudżaratowie – 5%, Kannadygowie – 4%, Keralczycy – 4%, pozostałe grupy – 18%	
Języki urzędowe:	hindi i angielski, dodatkowo 21 języków uznanych za oficjalne w poszczególnych stanach	
Ambasador Indii w Polsce	Tsewang Namgyal	od 04.07.2018
Ambasador RP w Indiach	Adam Burakowski	od 25.11.2017

2. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne

	2015	2016	2017	2018	2019
PKB nominalny (w mld USD)	2 103	2 289	2 652	2 716	2 875
PKB na mieszkańca (PPP, w tys. USD)	5,46	5,84	6,19	6,65	7,03
Wzrost PKB (%)	8,0	8,3	7,0	6,1	5,0
Inflacja	4,9	4,5	3,6	3,5	4,5
Stopa bezrobocia	2,8	2,7	2,6	2,6	5,4
Eksport towarów i usług (w mld USD)	416,8	439,6	498,3	538,6	536,6
Import towarów i usług (w mld USD)	465,1	480,2	582,0	639,0	614,0

Źródło: Bank Światowy, ADB.

3. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Indie są parlamentarną republiką związkową. Indie dzielą się na 29 stanów i 7 terytoriów (6 terytoriów związkowych i jedno narodowe terytorium stołeczne). Stany i terytoria dzielą się na dystrykty Indie zajmują 7. miejsce na świecie pod względem powierzchni oraz 2. pod względem liczby ludności.

Przyszłość ekonomiczna Indii będzie zależeć od zdolności do kontynuowania reform. Obszary wymagające działań władz indyjskich to: wzmocnienie praworządności, usprawnienie administracji, ograniczenie korupcji, integracja gospodarcza stanów, modernizacja rolnictwa, tworzenie nowych miejsc pracy, reforma rynku pracy, rozwój edukacji i nowoczesnych technologii, poprawa opieki zdrowotnej, rozbudowa infrastruktury, zwiększenie wydajności sektora energetycznego, wdrożenie nowej gospodarki wodnej, reforma gruntowa i uproszczenie systemu podatkowego.

Wyniki ostatnich wyborów parlamentarnych w Indiach w maju 2019 r. oznaczają stabilny prorynkowy rząd i kontynuację reform gospodarczych. Wyzwaniem dla rządu będzie m.in. reforma nabywania ziemi i prawa pracy. W czasie kampanii wyborczej zwycięska partia BJP premiera Modiego zapowiedziała inwestycje w infrastrukturę (1,5 mld USD w ciągu 5 lat). Może być to realna szansa dla polskich przedsiębiorców, o ile uda się im skutecznie włączyć w indyjski system zamówień publicznych. Oprócz zapóźnienia infrastrukturalnego, Indie stoją też przed koniecznością rozbrojenia „bomby demograficznej” – szacuje się, że co miesiąc na rynek pracy trafia około 1,2 mln nowych osób, dla których trzeba znaleźć pracę.

Wpływ pandemii Covid-19 na gospodarkę

Jeszcze przed pandemią miało miejsce spowolnienie gospodarcze, wzrost bezrobocia, spadek wartości eksportu i inwestycji zagranicznych. Blokada państwa z powodu Covid-19 zatrzymała funkcjonowanie gospodarki, co przekłada się na spadek konsumpcji wewnętrznej i produkcji. Moody's szacuje, że na skutek kryzysu w 2020 r. dynamika PKB Indii spadnie nawet do 2,5%, co dla państwa takiego jak Indie oznacza poważną recesję. Indie dla samego zapewnienia zatrudnienia dla wchodzących co roku na rynek pracy młodych Indusów potrzebują co najmniej wzrostu na poziomie 7,5% PKB.

Pandemia i wprowadzona w związku z nią blokada uwypukliła następujące problemy Indii:

- nieformalność indyjskiej gospodarki, która będzie w krótkiej perspektywie przeszkodą w rozwiązywaniu kryzysu, a w dłuższej perspektywie będzie problemem dla dalszego rozwoju społeczno-ekonomicznego,
- nieefektywność administracji.

12 maja 2020 r. Premier Indii Narendra Modi ogłosił pakiet gospodarczy skierowany do MŚP o wartości 266 mld USD, odpowiadający 10% indyjskiego PKB w latach 2019-20. Pakiet ma na celu ustabilizowanie trudnej sytuacji gospodarczej spowodowanej epidemią koronawirusa i rygorystyczną blokadą kraju. Premier N. Modi ogłosił potrzebę dążenia do „samowystarczalności”. Z kolei Minister Finansów Nirmala Sitharaman podała 13 maja 2020 r. główne założenia pakietu, do których należy m.in. zakaz udziału zagranicznych firm w przetargach rządowych o wartości do 26,5 mln USD. Samowystarczalność realizowana będzie poprzez dywersyfikację partnerów handlowych, rozwój nowych technologii oraz zwiększenie zarówno wolumenu jak i rodzaju rodzimej produkcji. Premier N. Modi w trakcie przemówienia z okazji dnia niepodległości Indii 15 sierpnia 2020 r. podkreślił ideę Vocal for Local, zgodnie z którą indyjska konsumpcja, powinna być bardziej patriotyczna tj. nastawiona na dobra produkowane lokalne. Idea jest równocześnie zachętą dla firm zagranicznych

zainteresowanych przeniesieniem swoich globalnych łańcuchów dostaw do Indii (wprowadzenie obowiązku wyraźnego oznaczenia kraju pochodzenia produkt).

Konsekwencje obecnie trwającego kryzysu ekonomicznego uświadomiły Indiom fakt uzależnienia własnej gospodarki od importu w wielu jej dziedzinach, w tym uzależnienia pod tym względem od swojego największego obecnie konkurenta geopolitycznego - Chin. Równocześnie kryzys uświadomił Indiom, iż program Make in India - funkcjonujący od początku rządów BJP w 2014 r. nie przyniósł pokładanych w nim nadziei - nie zastąpił importu rodzimą produkcją i nie przyciągnął wystarczającej liczby FDI. Incydenty pomiędzy wojskiem indyjskim oraz chińskim na granicy w regionie Ladakh, które dały Indiom pretekst do przejścia z pasywnego tonowania kontaktów handlowych, do aktywnego odcinania się od gospodarki chińskiej (decoupling). Logika strategicznej autonomii popycha Indie w kierunku partnerstwa gł. z USA, Europą, Japonią i Australią.

4. Wymiana handlowa

Obroty towarowe Polski z Indiami w latach 2014-2019 (w mln USD)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2018
OBROTY	2 261,8	2 207,0	2 769,3	3 160,4	2 943,6	2 851,9	-3,1%
EKSPORT	550,6	464,7	669,7	736,3	819,6	731,3	-10,8%
IMPORT	1 711,2	1 742,3	2 099,6	2 424,1	2 124,0	2 120,6	-0,2%
SALDO	- 1 160,6	- 277,5	-1 429,9	-1 687,9	-1 304,4	-1 389,3	x

Źródło: System INSIGOS – MR.

W 2019 r. eksport do Indii osiągnął poziom **731,3 mln USD** i obniżył się o 10,8% r/r. **Import** z Indii utrzymał się na poziomie **2,12 mld USD**. Co za tym idzie obniżyły się o 3,1% **obroty handlowe** między Polską a Indiami, które wyniosły w 2018 r. **2,85 mld USD**. Polska – podobnie jak cała Unia Europejska – odnotowuje deficyt handlowy w relacjach z Indiami.

Indie zajmowały **28. miejsce** na liście największych **partnerów handlowych Polski** w 2019 r. – były 40. rynkiem eksportowym i 25. importowym. Udział handlu z Indiami w obrotach handlowych Polski wyniósł **0,5%** w 2019 r. Eksport do Indii stanowił 0,3% polskiego eksportu, a import z Indii odpowiadał za 0,8% polskiego importu.

Zmniejszenie polskiej sprzedaży do Indii w 2019 r. wynikało ze spadku eksportu **produktów mineralnych** o **29,6%** do 179,5 mln USD i **wyrobów przemysłu chemicznego** o 22,1% do 98,5 mln USD. Jednocześnie dynamicznie wzrósł eksport do Indii polskich artykułów rolno-spożywczych o 95,4% do 21,1 mln USD oraz wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego o 47% do 20 mln USD w 2019 r.

W polskim imporcie z Indii w 2019 r. spadła o 27,8% wartość sprzedaży **produktów mineralnych** do 16,9 mln USD, z kolei wzrosła o 11% sprzedaż **wyrobów ceramicznych** (do 113,1 mln USD), a o 4,5% sprzedaż **wyrobów przemysłu elektromaszynowego** (do 431,8 mln USD).

Top-10 polskiego **eksportu** do Indii (2019 r.)

Towar	Wartość (w mln USD)	Udział w eksporcie (%)

Koks i półkoks z węgla	178,1	24,4%
Turbiny gazowe	51,4	7%
Kauczuk	24,5	3,3%
Elektrody z grafitu	24,1	3,3%
Mosiądz	20,6	2,8%
Odpady i złom żeliwa i stali	16,1	2,2%
Jabłka	14,6	2%
Ostrza maszynek do golenia	12,7	1,7%
Części do turbin na parę wodną	10,2	1,4%
Części urządzeń do podnoszenia, załadunku	9,7	1,3%

Top-10 polskiego importu z Indii (2019 r.)

Towar	Wartość (w mln USD)	Udział w imporcie (%)
Leki	72,9	3,4%
T-shirty	55,8	2,6%
Tytoń	42,7	2%
Granit	34,1	1,6%
Płyty chodnikowe, kafle, płytki ściennie	28,7	1,4%
Obuwie	28,2	1,3%
Wyroby walcowane ze stali	27,7	1,3%
Stopy aluminium	26,4	1,2%
Części maszyn i urządzeń do prania	24,7	1,2%
Pojazdy z silnikami tłokowymi (1000-1500 cm3)	22,7	1,1%

W pierwszym półroczu 2020 r. obroty handlowe między Polską a Indiami spadły w porównaniu z pierwszym półroczem 2019 r. o 13,8% z 1,46 mld USD do 1,26 mld USD. Import z Indii obniżył się z 1,46 mld USD w 1H'19 do 0,97 mld USD w 1H'20. Eksport z Polski do Indii spadł o 24,4% z 377 mln USD w 1H'19 do 285 mln USD w 1H'20. W największym stopniu przyczyniła się do tego obniżka sprzedaży do Indii wyrobów przemysłu elektromaszynowego (o 40 mln USD) i wyrobów metalurgicznych (o 19 mln USD).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Polskie inwestycje bezpośrednie w Indiach to 247,1 mln USD netto na koniec 2018 r., według danych Narodowego Banku Polskiego. Z kolei wartość indyjskich inwestycji bezpośrednich w Polsce wyniosła na koniec 2018 r. 74,4 mln USD (źródło: NBP; bez uwzględnienia największego indyjskiego inwestora Arcelor-Mittal zarejestrowanego w Luksemburgu).

Według danych NBP za 2018 r. Indie zajmują pierwsze miejsce w Azji jako lokalizacja polskich inwestycji bezpośrednich. W 2018 r. do Indii napłynęły polskie bezpośrednie inwestycje zagraniczne o wartości 22,1 mln USD.

6. Dostęp do rynku

Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Indie

- Umowa o partnerstwie strategicznym UE – Indie z listopada 2004 r.,
- 6 sierpnia 2015 r. indyjski rząd poinformował o zawieszeniu negocjacji Umowy o Wolnym Handlu (FTA) pomiędzy UE i Indiami, zapoczątkowanych w 2007 r.

Polska – Indie

- Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Indii w sprawie popierania i wzajemnej ochronie inwestycji,
- Umowa o współpracy gospodarczej między Rządem RP a Rządem Republiki Indii,
- Protokół między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii o zmianie umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządem Republiki Indii o zmianie umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu sporządzonej w Warszawie dnia 21 czerwca 1989 r., podpisany 29 stycznia 2013 r. w Warszawie,
- Umowa między Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Rolnictwa i Dobrostanu Rolników Republiki Indii o współpracy w dziedzinie rolnictwa, podpisana 27 kwietnia 2017 r. w Warszawie.

Indie, mimo prowadzonej od kilku lat stopniowej liberalizacji i otwieraniu gospodarki na konkurencję zewnętrzną, nadal trudno uznać za państwo o swobodnym dostępie do rynku. W rankingu Banku Światowego łatwości prowadzenia biznesu, Indie zajmują 77 miejsce. Indie nie podpisały porozumienia WTO w sprawie zamówień publicznych i utrzymują wysokie preferencje dla lokalnych państwowych producentów, a także dla lokalnych małych przedsiębiorstw. Nadal istnieje lista towarów, które w drodze zamówień publicznych mogą być kupowane jedynie od lokalnych małych przedsiębiorców. Istnieje państwowa kontrola cen na towary spożywcze, farmaceutyki i paliwa.

Dostęp do rynku indyjskiego jest złożony: z jednej strony, w ocenie państw unijnych, procedury graniczne są uciążliwe i długotrwałe, z drugiej strony wielkość wewnętrznego rynku indyjskiego jest taka, że niemal wszystko można tu wytwarzać lokalnie w opłacalnej ekonomicznie skali. Dochodzą do tego jeszcze mechanizmy ochronne rynku, największe w zakresie towarów rolno-spożywczych, jak np. obowiązek importu zbóż tylko przez państwowego monopolistę, obowiązek specjalnego etykietowania towarów oraz dostarczenia na rynek towaru z okresem przydatności do spożycia wynoszącym co najmniej 60% okresu pierwotnego, co jest poważnym utrudnieniem w przypadku towarów o niezbyt długim okresie trwałości.

7. Możliwości współpracy

Indie to najszybciej rozwijająca się gospodarka wśród krajów G20. Na lata 2018-2022 prognozuje się średni roczny wzrost PKB Indii o 7,3%. Indie będą trzecią gospodarką globu przed 2030 r.

W najbliższym czasie Indie staną się rynkiem o największej populacji na świecie. Ponad 800 mln mieszkańców to osoby poniżej 35. roku życia. Prognozuje się, że do 2025 r. liczebność indyjskiej klasy średniej wzrośnie do 550 mln osób, a jednocześnie do 2030 r. populacja miejska wzrośnie do 590 mln osób. Klasa średnia i wyższa, która powinna być obiektem szczególnego zainteresowania polskich przedsiębiorców to w Indiach około 20% ludności, tj. połowa populacji Unii Europejskiej.

Przyszłość ma produkcja w Indiach, sprzedaż technologii, know-how, linii produkcyjnych, maszyn. Szczególnie w formule joint venture z lokalnym partnerem. Istnieją możliwości współpracy w branżach, w których polskie firmy mają już wyrobioną markę, jak np.:

- **zielone technologie** – metody uzdalniania wody pitnej, zagospodarowania ścieków, zanieczyszczeń przemysłowych i śmieci,
- **rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze** – Polska posiada konkurencyjną ofertę dla rynku indyjskiego w takich dziedzinach jak hodowla i przetwórstwo kurczaków, chłodzenie i pakowanie produktów spożywczych oraz linii do produkcji soków owocowych i warzywnych, dżemów i innych przetworów. Indie planują rozwinięcie szeregu centrów chłodniczych dla żywności i zabiegają o zagranicznych inwestorów;
- **górnictwo** – podziemne i odkrywkowe w zakresie budowy kompletnych obiektów (w tym kopalń i zakładów wzbogacania węgla), dostawy maszyn i urządzeń górniczych oraz usług i robót dla indyjskiego górnictwa węglowego;
- **przemysł obronny** – w zakresie współpracy kooperacyjnej, transferu technologii i rozwijania współpracy naukowo-badawczej (R&D);
- **sprzęt medyczny** – z uwagi na rozbudowującą się indyjską służbę zdrowia, zarówno państwową jak i prywatną z ponad miliardowym rynkiem potencjalnych pacjentów i konsumentów materiałów medycznych i higienicznych.

Szacuje się, że zlikwidowanie istniejącej w Indiach luki infrastrukturalnej może kosztować 50 mld USD. Kluczowym zadaniem przed indyjskimi władzami jest modernizacja i rozbudowa podstawowych urządzeń, budynków użyteczności publicznej i instytucji usługowych.

8. Placówki dyplomatyczne i PAIH

Ambasada RP w Nowym Delhi

50-M Shantipath, Chanakyapuri
New Delhi - 110 021
Tel. 00 91 11 414 96 900
E-mail: newdelhi.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Mumbaju

Tel. 00 91 9769707346
E-mail: ada.dyndo@paih.gov.pl

Ambasada Indii w Warszawie

ul. Myśliwiecka 2
00-459 Warszawa
Tel. 00 48 22 540 00 00
E-mail: inf.warsaw@mea.gov.in

Opracowanie: Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej MR, wrzesień 2020 r.